СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 51. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 2 березня, 1934. VOL. XLII. No. 51. Jersey City, N. J., Friday, March 2, 1934. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ЗМІНУ ПРОГРАМИ ДОПОМОГИ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заповів на конференції преси нову програму допомоги безробітним. Відповідно до цього пляну, боротьба проти безробіття має початися рівночасно на трох фронтах, себто уряд має скермувати допомогу на три групи: 1) для безробітних родин по селах; 2) для осіб, які живуть у місцевостях, котрі мають тільки один промисл, а тепер не мають з чого жити через занепад цих промислів, і 3) для безробітних по інших містах.

Праця уряду має бути звернена передовсім на привернення робіт. На цю ціль, на думку президента, треба видати не тільки 500 міліонів долярів, уже визначених конгресом, але ще й додаткові два міліярди.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ВЛАДИ НАД ТАРИФОЮ.

ВАШИНҐТОН.—Президент Рузвелт вишле цими днями домагання до конґресу, щоби він ухвалив закон про надання президентови влади над митами.

Президент хоче цеї влади на протяг трох літ. Він не хоче необмеженої влади над митами, а тільки права знижити або побільшити мита на 50 процентів. Президент думає руководитися при означуванню мита засадою взаімности ("ресипросіті"), себто підносити або обнижати мита до кождого краю відповідно до того, як цей край обмежує або підносить свої мита на американські товари.

ДРУГИЙ ДЕНЬ КРИТИКИ „НАЙРИ".

ВАШИНҐТОН. — Конференції в справі ріжних ділянок адміністрації відбудови краю відбули другий день нарад. Як першого дня, критики уряду, запрошені самим урядом, радили на 5 конференціях.

Як попереднього дня, так і в середу з критикою "Найри" виступали передовсім представники робітничих організацій, консументів та дрібних купців. До них прилучилися з гострим протестом ще представники Муринів.

Газети дають багато місця критиці пані Піншов, жінки губернатора стейту Пенсилвенія. На основі своєї недавньої подорожі по сталевій окрузі в тім стейті та по ріжних ткацьких округах бесідниця заявила, що „Найра" з робітничого становища „мерзка комедія". Безсильність уряду супроти вуглевих і сталевих баронів, говорила пані Піншов, вистарчає, щоб захитати в народі навіть довіря до уряду.

ЗА ОПОДАТКУВАННЯ ВЕЛИКИХ ПЕНСІЙ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Ґор вніс у сенаті проєкт податкового закона, на підставі котрого всі пенсії, які виносять понад 75,000 долярів на рік, мають бути оподатковані до висоти 80 процентів.

До правильної пенсії мають бути вчислені теж бонуси, які підприємство дало урядникам з пенсією.

КІНЕЦЬ ГОТЕЛЕВОГО СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК. — Юнія готелевої служби, що почала страйк місяць тому, відкликала страйк у середу ввечір, добившись угоди з підприємцями за посередництвом окружної робітничої ради.

Юнія добилася обіцянки, що всі страйколоми будуть відправлені з роботи та всі страйкарі могтимуть вернутися до праці.

З СУДУ ПРОТИ ЛІКАРКИ ЗА ВБИВСТВО.

ШІКАҐО. — На розправі проти лікарки Алісі Вайнкуп, обжалованої за вбивство своєї невістки, ставав свідком її найстарший син, Вокер Вайнкуп. Свідок закидав поліції, що вона добула від його матери самопризнання до вини по 8-годиннім допиті без адвоката.

ЖОВНІРИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ГРАБУНКУ.

ПЛЕТСМУТ (Небраска). — На місцевий банк Плетсмут Стейт Бенк напали тут три бандити. Коли на їх приказ урядники стали збирати гроші банку в мішки, депутат шерифа, Лекастер, котрого хтось повідомив на вулиці про напад, зайшов до банку та першим вистрілом убив одного з бандитів, а потім стрілянином заставив двох інших бандитів до втечі. По недовгій погоні бандити сховалися до одного гаражу й там піддалися.

При слідстві на поліції показалося, що бандити називалися: Клайд Дурем, Джан Лейґстон та Джан Спіcловскі. Вони служать жовнірами на недалекому форті Крук.

ПРИГОДА РОБІТНИКА ПІДЧАС ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК. — Тифонови Маркову, 40-літньому чистильникови вікон, зірвався підчас чищення вікна на 9 поверсі одного хмародера один з ремінців, яким він був привязаний до варцаби вікна. Робітник стратив рівновагу та впав униз, але завис на другому ремені. Кількоро людей із сусідного дому побачили цей випадок та повідомили суперінтендента будинку. Цей з допомогою інших робітників втягнув Маркова до камениці. Він висів у повітрю 10 мінут.

ЗАГАДОЧНА РАДІОПОСИЛЬНЯ ІМ. ГЕН. КУТЄПОВА.

Менше-більше перед роком по цілій Европі розійшлася була вістка, що існує якась тайна радіопосильня ім ген. Кутєпова, як своєю протисовітською пропаґандою накоювала большевикам немало клопоту. Недавно тому „Харбінськое Время" потвердило факт існування згаданої стації, що надає авдиції три рази в тижні: в неділю, вівторок і четвер. Для заглушення цеї тайної радіопосильні большевики мусіли збудувати три потужні радіопосильні в ріжних частинах країни.

ДВА РОКИ ТЮРМИ ЗА ПОГРОЗУ НОЖЕМ.

Брати Бенджемин і Стів Мілько у Вінніпеґу покликали таксівку й сказали шоферови везти їх до Сарджент улиці. Коли доїхали до Велор дороги, то сказали, щоби шофер далі їх не віз. І тоді один з них наставив ножа до шофера Вебера і зажадав грошей. Однак Вебер вискочив з авта і почав оборонятися. Надїхала стріткара і напасники втекли. Пізніше обох братів арештовано. За напад суддя Ґрейґем засудив їх обох на два роки тюрми в Стоні Мавнтен. Брати боронилися тим, що були пяні підчас нападу на Вебера. Бенджемин полишив дома жінку й маленьку дитину.

ПЕС ВРАТУВАВ ЧОЛОВІКА ВІД СМЕРТИ.

Дуже цікавий випадок ставсь в Анґлії у місті Пенарт. На одного чоловіка, що переходив полем, нагло кинувся скажений кінь, збив його з ніг та почав топтати ногами. Не бачучи ніякої допомоги, чоловік почав кликати свого собаку-вовчура, що десь заззду біг за ним. Вірний пес прибіг на голос господаря, кинувся на коняку і вчепився своїми гострими зубами в її горло. Коняка кілька разів скидала пса, страшно його побила, але перемога залишилася за псом; він перегриз горлянку коняці. Коли чоловік на крики чоловіка збіглися люди з поблизького хутора, знайшли чоловіка, що вже тратив притомність, поранену й ледви дихаючу собаку та вже здохлого коня.

НАСЛІДНИКИ ЦАРЯ ПЕТРА І.

Про будову радянського каналу, який лучить Ленінград з Білим морем, подає „Осерваторе Романо" жахливі подробиці. Канал, довгий 226 км., будовано за півтора року при вжитті 150 тисяч засланців, з яких залишився живими тільки 10 тисяч. Всі інші вигинули. Гроби 140,000 мучеників біліють тепер на далеких радянських пустарах.

ЗАТОНУВ КОРАБЕЛЬ ІЗ 350 ЛЮДЬМИ.

Китайський корабель, який виплив з Шанґаю до Гонґ-Конґа, пропав. Думали, що корабель схопили пірати. Тепер виявилося, що на кораблі склалася катастрофа, а саме вибухнув котел і корабель затонув. Крім залоги на кораблі було 490 робітників. Більшість із них мабуть загинула. Кількa рибальських кораблів уратували всього 120 людей.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

ЗБИВ ВІКНО, ЩОБИ ПІТИ ДО АРЕШТУ.

Донкен Ватсон ходив по Вінніпеґу і шукав роботи, бо мав дома жінку й четверо маленьких діточок. Але роботи не міг знайти. І вже йому було прямо соромно так голіруч вертатися до дому, отже попросив поліцая, щоби він його заарештував, однак поліцай відмовився. Тоді Ватсон виймив з кишені кліщі і кинув їх у шибу найближчого авта. Шиба потріскала на дрібні кусники. Це послужило за причину, щоби поліцай його арештував і забрав до поліційного суду. Коли в суді довідалися, що Ватсон має жінку й четверо діточок, казали провірити, чи вони не потребують помочі.

ПАПУГА НАПОЛЕОНА І.

Недавно тому Франція мала немалу сензацію. Ото якийсь ресторантник у Марсилії заявив, що він має папугу, яка була колись власністю Наполеона І. Папуга марсилійського ресторантника мала всі познаки глибокої старости. Була майже зовсім лиса, мала заплакані червоні очі і грубі ноги, покриті наростами зваялої шкіри. А що належала колись до великого цісаря, то цей здогад підтверджувало ще й те, що папуга кричала виразно — „Хай живе цісар!" „Слава великому Корсиканцеви!" Власник папуги мав теж документи, а саме листи Наполеона з часів його заслання на острові св. Єлени, у яких він згадував про свою улюблену папугу. Отже не диво, що вкінці знайшовся якийсь багатій, котрий упав на помисл заробити на такій рідкій птасі, обїхавши з нею цілу Францію, і заплатив ресторантникови солону ціну за папугу разом з документами. Однак згодом виявилося, що і папуга і документи були фальшиві. Помислового ресторантника арештовано й посаджено в тюрму.

ЩОБ ОПЕРУВАТИ ПАЦІЄНТА, СПИНИВ НА ХВИЛИНУ СВОЮ СМЕРТЬ.

В Римі відбувся похорон славного лікаря, професора Тріольо, що помер при операційному столі з ножем у руці. Проф. Тріоля прикликали до тяжко хорого й він відразу пізнав, що лише негайна операція може вратувати хорому життя. Та в тій же хвилині його схопив серцевий корч. Із натугою всієї моральної сили переміг себе, виконав тяжку операцію та впав неживий на долівку біля операційного стола. В похороні взяли участь маси народу. Мусоліні і королева післали вінці на його домовину.

БЕЗРОБІТНІ НЕ ХОЧУТЬ ІТИ НА ФАРМИ.

Реєстраційне бюро в Реджайні (Канада) має вже біля 400 домагань від фармерів про надіслання їм робітників згідно з допомоговим пляном, на основі якого фармер дає робітникови приміщення та їжу в заміну за легку працю, а уряд від себе ще платить тому робітникови пять долярів місячно. Та ніхто з безробітних не хоче йти на фарми тоді як у державних „кемпах" в Дундури, Ґвайт Факс та Ледер є аж 1,100 осіб більше ніж потрібно.

ЗНОВУ СПОДІВАЮТЬСЯ САРАНИ.

Дж. Вуд, представник манітобського департаменту хліборобства, заповідає, що цього літа Західня Канада знов буде мати багато шкоди від сарани. Він говорить, що околиці ріки Ред у Манітобі правдоподібно постраждають від сарани цього року менше як року 1933, але південносхідня частина цієї провінції знаходиться перед великою загрозою. Щодо Саскачевану то він думає, що ціла та провінція буде мати багато турбот від сарани наступного літа, тоді як Алберта знахо диться в кращім положенню.

СПОПЕЛІЛИ ДРІБНІ ДІТИ.

Жінка Марія Н. Ончу з села Думбровень, громади Пундешт, васлуйського повіту, пішла собі до сусідів, а в хаті лишила чотирилітню дівчинку й дволітнього хлопчика самих. Діти наблизилися до печі, рівночасно на них запалилися і вони згоріли. Мама, вернувшись до хати, застала дітей уже спопелілих.

ВАЖКА ГОЛОВНА ВИГРАНА

В Брюселі розпочалися вже приготування до великої кольоніяльної вистави, що має відбутися за два роки. Одною з головних атракції вистави має бути зоольоґічний город, у якому будуть усі зразки екзотичних звірят з бельґійського Конґа. При за купні білету вступу на виставу кожний відвідувач одержить задармо лось фантової льотереї, на який можна буде виграти найріжнородніші звірята і предмети, а між ними, як головна виграна, буде живий слон. Однак виграна такої міри може декого скорше перестрашити, ніж заохотити, і тому організатори вистави пробіґають відкупити слона, якщо цей оріґінальний виграної не хотів би хтось забрати з собою.

КРАДУТЬ БЕЗРОГИ.

Страшна язва зухвалої крадежі безрог вибухла в селі Мишин коло Коломиї. Майже нема ночі, щоби не вкрадено в якого господаря безроги. „Промисл" цей поширюється й на сусідні села. Крадуть особливо більші штуки ваги понад 100 кг. Хто краде — не знати.

ПРОДУКЦІЯ ЯЧМЕНЮ В КАНАДІ.

Зріст продукції ячменю в Канаді йде скоршим ходом, ніж зріст продукції пшениці. Протягом останніх десять літ продукція ячменю зросла на 125 відсотків і тепер вже є близько 136,000,000 бушлів річно.

ГОЛОВА УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ ПРО ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

ВАРШАВА (Польща). — В польськім соймі підчас дебати над буджетом виголосив промову д-р Д. Левицький, голова Українського Клюбу. Промовець підкреслив, що положення українського народу погіршується головно на совітській Україні, а опісля на територіях, що належать до Польщі. На совітській Україні шириться небувалий голод, якого жертвою впали понад 5 міліонів людей. В Польщі не узгляднюється домагань українського народу. В буджеті є лише дрібна позиція на суму 63,000 злотих на український університет у Варшаві. Дальше промовець заявив, що мусить зробити два засадничі ствердження: що український нарід є вже тепер на всіх територіях народом з викінченими формами і з повною народньою свідомістю; що українське громадянство в незначним лише ступні може бути відповідальне за теперішній стан польсько-українських взаємин. Ціла відповідальність спадає на уряд і польську суспільність.

ГОТУЮТЬСЯ ДО ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ.

ЛЬВІВ. — Робляться пильні приготування з боку українського жіноцтва, щоб Жіночий Український Конґрес, який відбудеться в днях від 24 до 27 червня, випав якнайкраще. Конґрес відбудеться в Станиславові, бо там повстала тому 50 років перша українська жіноча організація. В краю надіються, що на той Конґрес прибуде численна делеґація жінок з Америки.

ХТО ВЕДЕ ПРОТИУКРАЇНСЬКУ ПРОПАҐАНДУ В ЛОНДОНІ?

ЛЬВІВ.—„Діло" подає, що автором татарських вістей про погроми Жидів у Галичині є варшавський журналіст Йоель Цанґ, який є зареєстрований у варшавському міністерстві заграничних справ як представник англійського щоденника „Дейлі Нюз". Віднедавна є він теж кореспондентом „Менчестер Ґардієн". Отсей панок був кілька тижнів у Східній Галичині і не вважав за відповідне звернутись по інформації ні до одного відповідального українського діяча, ні до одної української установи, а перебував виключно в жидівським товаристві.

СКАСОВАНО ПРИСУД НИЧА.

ВАРШАВА. — Найвищий суд скасував присуд, виданий судом присяглих у справі замаху Степана Нича на комісаря Цесельчука. Нича засуджено передше на 8 літ тюрми. Тепер відбудеться ще одна розправа перед судом присяглих.

ПРИГОТУВАННЯ В КИЇВІ, НОВІЙ СТОЛИЦІ.

КИЇВ. — До Києва прибула спеціяльна комісія, яка має поробити приготування для перенесення столиці з Харкова до Києва. Те перенесення трапляє на великі трудноші, бо нема відповідного приміщення для установ і совітських урядовців. Треба буде усунути яких 20,000 людей з їх дотеперішніх помешкань.

Плянують побудувати кільканацять державних будинків для установ і кілька будинків для приватних мешкань; але коли це буде, ніхто не знає. Совіти хочуть теж оживити Київ, себто спровадити до нього більше населення з півночі, з Москви, а принаймні подбати про те, щоби Київ відвідували туристи з півночі, з Московщини, та щоби він стався тим робом „осередком совітської туристики". В той спосіб думають відобрати Києвови теперішній „націоналістичний", себто український характер. Для цеї цілі заведуть там нові експресові поїзди між Москвою і Києвом і між Київом та іншими областями, заселеними головно Москалями.

ВЖЕ ЗАСІВ НА ТРОНІ.

ҐСІНҐКІНҐ (Манчуко). — Вже є новий володар, 28-літній Канґ Теґ, з родини Манчу, бувший володар Китаю, а тепер володар Манчуа, держави з 30,-000,000 населенням, створеної японською дипльоматією і японськими багнетами.

Канґ Теґ повернувся до краю, з якого вийшли його батьки тому 300 років, коли піднялися з Манджурії здобувати Китай, підбити його і ним правили сотки літ. Він теж думає тесаме осягнути. Сам він вихований по европейськи. Вважає себе з релігійного боку „заступником Бога на землі". Коронація відбулася при „небеснім престолі", а по цій новий цісар всів до опанцирненого автомобіля американського виробу і так переїхався дорогою, обставленою з обидвох боків жовнірами. Нікого іншого там не пускали.

В інтервю новий володар заявив, що подбає в першу чергу про „забуту людину", себто про селянство.

РОЗПОВІДАЄ ПРО ВБИВСТВО РАСПУТІНА.

ЛОНДОН. — Князь Ф. Юсупов розповідав на суді про те, як вбито Распутіна. Давали йому затроєні тісточка; отруя могла вбити тузин людей, але не чіпалась Распутіна. Юсупов каже, що він стріляв до Распутіна, а потім добив його палкою. Та виходить, що вбивства доконав властиво Пуришкевич.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи". Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза. Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯРМАРОК ДЛЯ КРИТИКІВ.

Столиця краю була сценою небувалої події. На один день зїхалися до Вашингтону preріжні критики політики для відбудови краю. Одна загальна та пять спеціяльних конференцій відбувалися рівночасно, декотрі з них сягали до пізної ночі, а всі вони були повні критиків уряду. Дві спеціяльні конференції критикували уряд за його політику торговельну; одна за його політику щодо кодексів; інша за його політику супроти робітників; а пята за його політику щодо кодексів для дрібних промислів. Уряд справді дістав досить критики. Ледви чи може ще яке слово критики бути сказане.

Здивувати не одного може це велике число критиків та ріжнородність закидів, піднесених проти політики відбудови. Коли можна говорити про якісь групи критиків, то таких було три: З одного боку критикували уряд представники робітників. З другого боку критикували представники консументів, споживачів. З третього боку виступали представники дрібного бизнесу. Це показує, що що найменше три групи є невдоволені з напрямку відбудови краю. Робітники невдоволені з безробіття та протестують проти занадто низької заплати і занадто довгого часу праці. Споживачі невдоволені з високих цін на товари. Дрібні підприємці терплять через комбінації великих підприємств.

Ще дивніше, що цю всю масу критики запросив собі самий уряд. Уряд відбудови краю закликав до критики всіх, котрі тільки якнебудь невдоволені з урядової політики відбудови краю. І всі критики зїхалися та наповнили аж пять саль, і наговорили цілу гору критики. Видно, уряд не вважає себе непомильним. Видно, він признає, що не знає одинокої непомильної дороги. Він признає, що тільки пробує. Що може десь є ще інший плян, кращий від того, якого він уживає.

Ще замітнішим фактом можна признати те, що самий головний адміністратор відбудови краю, ґенерал Джансон, виступив на загальній конференції з промовою, в якій з одного боку обороняв добру волю уряду, але з другого боку виказував цілу низку недостач цеї роботи. Як кажуть газети, найгострішим критиком уряду був той урядник, що запросив собі критиків. Він начислив аж 12 недостач, які негайно треба поправити, якщо робота відбудови має йти якслід.

Цими конференціями уряд дав народови неоцінену науку про вагу й значіння критики. Коли навчив нас чогось цей ярмарок критики у Вашингтоні, то передовсім того, що не вся критика — лайка, що критика може принести таку користь, що навіть критикований її попросить.

О. Сновида.

КІНЕЦЬ СВІТОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

На XVII-тім, останнім, зїзді Всеросійської Комуністичної партії (що тепер стидливо називається „всесоюзною") виголосив Сталін промову, яку інакше годі назвати, як похоронним дзвоном над трупом світової революції.

Хто собі пригадує подібніж промови „обожаемого вожда" всесвітньої революції, той буде немало здивований мінорним тоном промови, виголошеної 29. січня цього року. Говорив Сталін пять годин. Це ще нічого, бо в Росії люблять говорити і слухати, особливо, коли мусять. Але в цій промові диктатор говорив на те, щоби — не сказати нічого...

Совітські піддані нетерпеливо чекали, що скаже червоний цар про так колись рекламовану „нову пятилітку". Але не почули майже нічого. Повторяти старі теревені, від яких давно вже мають оскому совітські „граждане", не було сенсу. Пощо було вилазити з астрономічними цифрами, коли їх уже десять разів зменшали? Хтож їм тепер повірить? І диктатор загорнувся в тогу мовчанки щодо цеї такої дражливої справи, бож „друга пятилітка" мала вже не зіндустріялізувати країну, а дати — так заповідали большевики — масі збіже і підкови, убрання і цвяхи...

Дальше, скільки то говорилося на всіх зїздах партії про боротьбу із зненавидженим капіталізмом! Здавалосяб, тепер якраз найкращий момент, щоби знову виступити проти того капіталізму, який „душить робітника" в фашистівській Італії, в гітлерівській Німеччині, в „шляхоцькій Польщі" і т. д. — як то звучить мовою большевиків... Тимчасом і про це не знайшов що сказати червоний диктатор! Тай щоб він сказав, коли якраз з тими „імперіялістичними" режімами СССР заключає пакти приязні, або — як у випадку з гітлеризмом — аж тремтить, щоб той не напав на СССР і не зробив йому кривди...

Давніше говорилося про війну з Европою, війну комунізму з буржуазією. Тепер — про війну нічого, навпаки, багато про мир, мир за всяку ціну якраз з тими „капіталістичними акулами", які лише думають, якби то проковтнути невинне совітське пролетарське ягнятко...

Давніше в своїх промовах виступав диктатор з цілою низкою директив „братнім партіям" комуністичним в цілому світі, з директивами, щоби вони знали, як заховуватися в теперішню хвилю, і з запевненнями, як то отим „братнім компартіям" прийде „в рішаючий момент" з допомогою — ... братня компартія Росії... Цим разом знову про це не почули цікаві нічого з уст червоного диктатора. Так, нібито й не було на світі тих братніх партій і якби ніколи Москва не заохочувала їх виступати проти своїх урядів і ніколи не обіцяла своєї допомоги...

А найважніше: з промови Сталіна виходило, нібито в світі зовсім нема Комінтерну (комуністичного інтернаціоналу). Так нібито не була це організація, яка мала перевернути, на один приказ з Москви, цілу будівлю сучасної Европи, ба навіть усього світа!

Що сталося? Чому така зміна? Причина дуже проста: совітський режім кінчиться: виснажений, без сил, без ідейних борців, ограбивши і спльондрувавши країну, він **зданий на ласку й неласку того самого капіталістичного світа, якому виповів був війну.** І тому Сталін став таким лагідним, тому не зачіпає ні „імперіялістів", ні „буржуїв", ні „захланних сусідів". Бо тяжко зачіпати тих, яких він боїться і в яких жебрає грошей. Тому мовчить Сталін і про світовий пролетаріят. Щож йому світовий пролетаріят? Йому важний не той пролетаріят, лише російська держава і пануюча в ній комуністична кліка, яка поволі вироджується в банду галапасів і тиранів, котрих тиранії вже ніщо не виправдує: ні добробут, якого країні не дали, ні велика ідея, яку вже стратили.

В своїй промові на XVII. зїзді Партії **Сталін проголосив,** хоч і мовчки, **повну ліквідацію Комінтерну, проголосив ліквідацію всесвітньої революції, аранжованої з Москви, проголосив своє „дезентересеман" у справі „братніх партій" комуністичних в Европі.** Його промова була говоренням, щоби нічого не сказати. Або краще, базіканням про те і друге, щоби не сказати найголовнішого: **що большевизм, як міжнародня сила, перестав існувати!** Що лишилася натомісць стара царська держава з тим самим, чи ще гіршим абсолютизмом, яка жебрає в чужинців позичок, роздаровує їм території (як цар Сахалін Японцям), щоб запровадити тиранію в середині і гнобити всі „свої" народи разом з російським.

От що своїм промовчанням сказав Сталін!

ЛЄНІН ТА ОЦІНКА ЙОГО ІСТОРИЧНОГО ЗНАЧІННЯ

Д-р Я. Славік, визначний чеський історик, що займається досліджуванням революційних рухів. Не буде перебільшенням, коли скажемо, що тепер трудно підшукати вченого історика за кордоном, який міг би дорівнати д-рові Славікови щодо ерудиції, обєктивности та практичних студій історичного процесу московського большевицького руху, що завершуються в останній спробі „створення соціялізму в одній країні". Крім джерельних студій д-р Я. Славік тричі їздив для перевірки своїх теоретичних висновків до СССР. Перфектно володіє московською мовою та знанням місцевих обставин. Він не належить до тих чужинців, що пишуть (як Еріо) про СССР. на основі інформацій большевицької політичної поліції. Тому в десятиліття смерти Леніна ми спинилися на перекладі статті д-ра Славіка — людини, далекої від тенденційности. Він не є ані приятелем ані ворогом СССР, а обєктивним історичним дослідником.

Коли ще заперечують той факт, що у 20. століттю Лєнін зворушив людським суспільством, як ніхто інший, то вже не можна заперечити, що про жадного чоловіка у 20 ст. не було стільки написано, як про творця й провідника російської революції. Лише список назв книжок і статтей, які щорічно виходять, творить грубий том. До того треба ще прирахувати все, що було загально написано про російську революцію, про радянську державу, про большевицьку партію. У всіх цих писаннях Лєнін є центральною фігурою. А всетаки у всіх джерелах, що були опубліковані, у всіх працях, що були вже про Лєніна написані, зовсім нема згоди в оцінці історичного значення Лєніна. На цей факт мусіли би звернути увагу особливо історики, що жиють постійно у пересвідченні, що нібито для оцінки історичної особи є потрібно багато точних дат, щоб історик міг зясувати факти і на їх основі поробити висновки. В дійсности справа стоїть інакше. І навіть коли би гора книжок, що пишеться в них про Лєніна, була тисячу разів більшою, то й тим не можнаб тепер осягнути того, щоби в оцінці його діла не приймали майже протилежних висновків. Рішаюче слово скаже історичний розвиток. Лєнін вів російську революцію під прапором соціялістичним, во імя удосконалення людської суспільности. Вдасться розвязати соціяльну проблєму принаймні до тої міри, що зникнуть найгірші крайности того, про що так зрозуміло говориться, — використовування людини людиною, чи вдасться усунути ганьбу безробіття й гидоту голодування в той час, коли значна частина людської суспільности не з власної праці жиє в достатку — революція, що нею Лєнін кермував, безумовно буде зарахована до визвольної боротьби четвертого стану, як основна частина, хоч можливо історія й не забуде згадати про середньовічні суто фанатичні насильницькі методи, що ними Лєнін, безпосередній наступник царів, промощував шлях до соціялізму. Теж саме можна сказати і про відношення батьківщини до Лєніна. Коли виросте після бурі, руїни й насильного будування здорова Росія, позбавлена всього того, що царську державу робило закостенілою, темною і слабою, Лєнін буде найбільшим великаном російської історії. Цю славу роблять йому вже тепер його прихильники, большевицькі віруючі як дома, так і за кордоном. Алеж теперішня ситуація в Росії зовсім не свідчить про те, що так певно буде. Часто порівнюють Лєніна з Петром Великим. Я сам цього порівнання вжив перед двацятьма роками, тоді, коли Лєнін завів так звану господарську політику (НЕП). Тоді здавалося, що є вже по бурі, що Росія від революції переходить до еволюції. Але скорий розмах пробудженої Росії загів у небезпеку владу жмінки професійних революціонерів. Коли при давніших революціях люди, що переворотом були винесені на поверхню, неохоче зрікалися своєї сили, то тим менше можна чекати добровільного зречення від людей, для яких ведення революції стало життєвим призначенням. Під проводом Лєніна вони не лише навчилися того, як робиться революцію, але й усвідомили те, при яких умовинах революціонери приготовили собі упадок. Зрозуміли, що розвиток подій виростав провідникам понад голови до тої міри, що аж нарешті вони були усунені або знищені, як пережиток. Большевики, Лєнінові ученики, суто фахово вишукують, де їм загрожує небезпека від розвитку революції. Пильнують і „чистять" власну свою партію, коли викриють зріст ворожих їм течій. Колиж хваляться, що знання революційної теорії влекшило їм перемогу, то ще до того можна додати, що й завмирання революції віддалюють цілком фахово. Володіють стратегією оборони влади революціонерів. Найвизначнішим ділом такої самоохорони був аграрний переворот з р. 1930, — знищення зростаючої сільської буржуазії, переведений під покришкою спонуки розвитку соціялізму на селі. До насильної „колективізації хліборобства" взялися большевики аж тоді, коли зустріли спротив проти стрімголової розбудови промислу, в жертву якого принесли життя міліонів хліборобської можности.

Тут можемо повернутися до порівнання з царем Петром Великим. Також Петро, бажаючи стрімголов дігнати західню Европу і витворити з Росії бюрократичну державу, напружив надмірно господарські сили своєї землі. Руйнував стару Росію, будуючи нове на рахунок найширших верств. Замісць европейської адміністрації, витворилося напівфевдальне чиновництво, а великі маси народу отетеріли. Хотів Росію посунути вперед, а замісць того задержав розвиток сільського стану, великої більшости народу. Питання, чи не стоїть большевицька спроба „дігнати й перегнати" Европу перед такоюж небезпекою, навіть індентичною? Самі модерні гасла — поміч найбіднішим — не є запорукою, що в Росії зі спролетаризованого населення не витвориться верства невільників державного капіталізму, опанована кастою, подібною до тієї касти, що вже витворилася була перед приходом Европейців до Перу. Низький культурний рівень населення був завжди добрим ґрунтом для ріжноманітних деспотій. Про це свідчить історія фараонів, Індії, Китаю, як також історія всіх держав старшої доби. Найлюдяніша наука, якою є християнство, виродилася під впливом середовища. Що соціялізм, коли хочете марксизм, приняв у Росії вульгарну, грубу форму, про це не може сумніватися ніхто, хто читає заяви совітської влади й пануючої кляси. Знищити ворога, вигубити, — це є слова, що їх постійно викрикують при будуванні соціялізму. Це є голоси большевицької теократії, голоси, що свідчать про ближчу спорідненість з царизмом, ніж зі соціялістичною етикетою. Небезпека, що борці за визволення пролетаріяту витворять з робітництва державних невільників, не виключена.

Розвиток Росії є через те непевний. Від того, в якому напрямку буде йти, залежить і оцінка історичної ролі Володимира Улянова-Леніна. Будучність покаже, наскільки шлях до соціялізму прочистили й наскільки його царськими методами здискредитували.

Переклав **Мих. Остапович.**

(„Діло").

В. Будзиновський.

НА ОКРАЇНАХ

(Історичне оповідання).

(7)

Взяли, тай густіше обсадили той простір. Хоч вони до останньої хвилі не подумають, що як ми справді туди схочемо вихопитися, то зробимо се вже нині, ми всеж таки цілком непомічені і без їх кровавого протесту до моста не проховнемося, без великих жертв поза міст не пробємося.

— Тому то я, маючи тут жінку і доньку, не дуже одушевлявся твоїм пляном — перебив Розворський. — Я на нього згодився тільки з конечности, бо бачу, що лишитися тут, було би ще гірше. Тепер, коли Татари такою силою загатили нам шлях, успіх твого пляну ще менше певний. Сам кажеш, що жертви будуть дуже великі... Ти може відстав від свого пляну?

— Нема нічого злого, що не вийшло би на добре, — відповів Нестор. — Зразу я гадав, що пробиваючися до моста збитою купою, в середині тої купи проведемо обі жінки. Таким способом з тої купи козаків тільки крайні прорубували би нам дорогу. Тепер наш шлях залягла завелика татарська сила. Тепер треба буде йти не тісно збитою купою, а так, щоби кожда козацька шабля була в роботі. Інакше не пробємося. В такім поході, жінки не були би заслонені. Ні їх коні, ні вони.

— Маєш на се який інший спосіб? — спитав. Розворський, сильно стурбований.

— Коли Татари попсували мій перший плян, вони тим присилували мою голову обмірковувати інші пляни. Я мав би спосіб менше небезпечний, бодай для жінок, як би мож було позискати вдячність спійманого татарського шпіона, або як би його купив. Також можна би сполучити одно й друге.

— Правда, що ми маємо шпіона! — скрикнув Розворський. — Наглий наскок і оборона так мене захопили, що я забув дати приказ, щоби його повісити...

— Добре, що він ще живий. Не виключене, що поратує нас.

— Не збагну, яким би се могло статися способом?

— Вдячність, то велика сила! На ту вдячність я рахував від хвилі, коли Татари стали просити нас, щоби ми позволили їм забрати погибших. Аслан гадає, що як би не панна Олена, то він вже висів би на воротах замку. Він свято переконаний, що то добре серце панни Олени спасло його мамі, бідній і немічній вдові, одинокого сина-кормителя. Бірдо, повтори твою розмову з Асланом!

Коли Бірда скінчив розказувати, Розворський замітив:

— З твого оповідання виходить, що Аслан справді схотів би віддячитися. Та що з того? Будучи тут між нами, він усім ділі не може мати сили більшої, як кождий з нас. Випустити його — небезпечно, бо натура тягне вовка до ліса.

— Мій рахунок такий, — промовив Нестор. — Скажемо йому, що панна Олена випросила його життя і він, як схоче, може зараз відійти. Очевидно таким способом, що будьтоби втік. При тій нагоді спитаємо його, чи не схотів би добре заробити, прокравши тоді, коли будуть збирати трупів, поза татарський табор панну Олену з її мамою. Подамо йому легкий, безпечний і при малій обережности цілком певний спосіб.

— Був би дурний, як би не згодився, — перебив недовірливо Розворський. — Згодиться, приречє і... моя жінка, моя дитина опиняться у нього в ясирі. То так, начеб я сам дарував їх Татаринові.

— Не бійтеся, пане! — крикнув Бірда, одушевлений пляном Нестора. — Я буду з ним балакати. Мене він не здурить. Я зараз доміркуюся чи він щиро говорить, і чи на нього можна покладатися, чи може лицемірить.

— Гадаю зробити так: — розказував Нестор далі. — Татарських одягів є у нас чимало. Обі жінки переодягнуться за Татар. І ви, пане Розворський. Також Бірда возьме на себе одяг своїх батьків. Тепер скажу вам, чому я позволив Татарам прийти по трупи аж в ночи і не позволив їм підходити до фоси далі, як на сто пятьдесять кроків до неї.

— Ніч буде темна, бо місяць ще не зійде, небо заслонене хмарами. Татари не доглянуть, що хтось з нашого валу зсувається до фоси і по їх боці вилазить з фоси. До фоси зсунемо драбину. По драбині ви всі четверо разом з Асланом злізете на дно фоси і по драбині вилізите по тім боці. Підійшовши до побоєвища, будете поводитися як ті, що шукають трупів. Панна Олена ляже на земли. Ви, підоймивши її, понесете будьтоби погибшого Татарина. Всі Татари, що будуть крутитися по побоєвищі, кваплячися, не будуть вам призиратися. Обовязком Аслана буде вести вас так, щоби вас ніхто не зачепив. Також він скаже, коли несена вами панна Олена має віджити і йти далі власними ногами. Аслан провів би вас аж поза татарський табор, де ви вже були би безпечні!... Все те, очевидно, сталось би, як би Аслан схотів за дароване йому життя і за який цінний дарунок заплатити такою поміччю.

— Я вже казав, що був би дурний, як би не згодився. — перебив Розворський. — Та чи не зрадить... чи не зрадить?

— Як його згода не буде щира, — знов додав Бірда, — то він сам не хотячи покаже нам се. Коли з ним будемо балакати, то його думку виявить світло його очей, виявить вираз його лиця. З його поведення я також виміркую, чи його згода уфундована на підвалині такій твердій, що й потому ніяка сила і ніяка пригода не позволить йому змикитити.

— А що зробимо, як покажеться, що Аслан непевний? — спитав Розворський.

— Тоді я проведу вас! — сказав Бірда. — Хоч сеї орди не знаю, то таки надіюся, що і я таку штуку втну. Ліпше було би, щоби нас вів Аслан. Як се не буде можливе, то обійдемося й без нього.

Нестор відійшов з Бірдою. Оба стали радити, як виконати плян Нестора.

— Вперед треба побалакати з Оленою, — сказав Бірда. — Вона повинна його прихилити до себе, що він вільний і як хоче, може зараз втекти.

Нестор видивився на Бірду і здивований спитав:

— А як він скористає з тої ласки і про решту й балакати з нами не схоче?

(Далі буде)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорозька Січ, від. 388, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 4-го марта, в годині 2-гій пополудни. Проситься всіх членів прийти на збори. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. І. Михальцевич, предс.; Н. Судчак, секр.; В. Дольський, касієр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

П. К., Сейнт Пол, Мінн. — Таких осторог, на жаль, не можна поміщувати в ґазеті, бо можна наразити часопис і орґанізацію на тяганину по судах і кошти. Та Ви остережіть громаду, де ця особа перебуває і баламутить людей.

П. С. — Краще ні.

Суддя: Обвинувачений, не розумію вас, як ви могли наражувати вашу честь і свободу задля сімнацять долярів?!

Обвинувачений: Світлий суде, щож я тут винен, що в касі не було більше грошей?

Трете слово.

— Моя жінка мусить усе мати останнє слово. Я сказав їй: „Є лише дві можливости: Так — або ні! На це вона відповіла: „Може!"

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПАТРІОТИЗМ І РЕАЛІЗМ.

У Першій презбитеріянській церкві в Брукліні сказав оноді пастор Филипс Паркер Еліот між іншим таке:

„Правдивий християнин є по суті реалістом", себто дивиться на життя так, як воно є й його не прикрашуючи, ні не опоганюючи. „Християнин теж дивиться на себе й каже: я такий є, а не інакший".

До цього реалізму він уміщав не тільки релігію, але й патріотизм, кажучи: „Багато Американців не хочуть дивитися фактам просто в очі. Вони не хочуть і чути про те, скільки людей у краю без роботи та як вони жиють. Вони думають, що патріотизм лежить у тому, щоби не бачити неприємних фактів".

Є люди, які вважають себе патріотами тому, що говорять про свій нарід брехні, приємні тому народови.

ТОРГОВЛЯ ЯК ПОЛІТИЧНЕ ОРУДДЯ.

Соціялістичні лідери Норман Томас і Лев Кржицкі телеграфують до президента Рузвелта, щоби він зірвав торговельні зносини з Австрією для протесту проти „фашистівського терору".

Якось ми не чули, щоби соціялісти домагалися зірвання торговельних зносин з Росією за терор, наприклад на Україні або з Польщею за „пацифікацію".

Невже і в соціялістів є дві міри для тої самої річи?

КОМУ НЕ ПОДАРУЮТЬ?

Совітський автомобілевий знавець сказав недавно в Клівленді, що Американці дуже розкидають грішми при купні авт.

Він сказав: „Наш нарід не подарував би нам, якби ми так розкидали грішми".

Але як народи Росії можуть сказати Сталінови, що вони думають про його вживання грошей? Як може напр. український селянин у часі голоду сказати, що він думає про большевицькі бенкети для польських полковників?

ВІД ЧОГО ПЕРЕПОЛОХ.

У Бенгазі, в Лібії, в Африці, все населення в переляку. Тубільці падуть на коліна й просять Бога ратунку.

Причиною переляку... сніг. У тій околиці снігу не було, як далеко людська память сягає.

Що в нас є звичайною появою, якій навіть божевільні не дивуються, у тих Африканців це боже наслання, яке є признакою божого гніву.

Так гістерично відносяться люди, до зовсім природнього явища. Чи не можливо, що й у нас є такі гістеричні прояви з зовсім природних причин?

НІКОГО НЕ МИНАЄ.

Ґазети подають фотографії з війни: піхота з наїженими багнетами сторожить арештованих бунтарів; гарматчики стріляють з тяжкої гавбиці; розкладають огорожі з колючих дротів, і так далі.

Підпис показує, що це все діється у Відні, в „прекрасній наддунайській столиці".

Такі річи діялися в часі світової війни в Галичині і Австрія війну виповіла, а терпіла через неї Україна. В часі війни здавалося, що Відень з війни може скористати, але кошти заплатить хтось інший.

Нині показується, що лихо нікого не минає: як не тепер, то в четвер.

СВОЇЙ ВІТЧИНІ.

За неї все, для неї все,
За неї душу я віддам,
Життя, любов і честь свою,
Бо я її над все люблю, —
Щоб лиш вона була вільна.

На жертву їй принесу все, —
Цеж моя рідна Вітчина,
Життя, здоровля, кров свою
Віддам, бо я її люблю,
Щоб лич вона була вільна.

Катря Новосад.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОБРАЗИ З РІДНОГО КРАЮ.

З надісланого до редакції листа, одержаного з села Бірки Великі, подаємо ось що:

„Ми Богу дякувати здорові, але невеселі, а сумні і заплакані, бо вчора забрали польські жандарми трох українських хлопців, між ними і Федька нашої Маланки. Взяли їх за те, що хлопці на Йордан зробили дуже гарну фігуру з леду і гарно прикрасили її вінком з українськими лентами. Один з хлопців витяв з паперу синьожовтий герб український, а Федько і Славко, як старші браття, причіпили той герб до вінка. Цим Поляки дуже обидилися. По водосвяттю вони фігуру зірвали і все позривали. Ще люди не прийшли до дому з водосвяття, а жандарми вже все знали. На другий день прийшов жандарм до тих хлопців і списав з ними протокол. Питався, на що це хлопці робили, а вони відповіли, що не бачать у тім нічого злого, бо так роблять і по інших селах.

(Далі описано, як польський жандарм висказувався про український герб і ленти, але годі повторювати ті непристойні, вуличні слова. — Ред.)

Хлопців взяли до староства, з потім до магістрату, а ми тільки просили, щоби їх дуже не збили. Ото дожили ми часів. Якеж то життя тепер для українських дітей? Польським дітям позволяють на забави, музики і танці, а нашим нічого не вільно. Навіть не можна в селі заспівати, як то колись хлопці співали, бо зараз зловлять як рибу в сітку. Просіть Бога, щоби наших хлопців довго не мучили. Може Ви там щасливіші в Бога. Може Бог вислухає Вашої просьби і звільнить наших українських синів з біди. Бо Смиковецький пишеться Руговський, сидить іще від осени, а він нічого не винен. Марцихи Гавлічка Кароля син, хоч мама Полька, а син по батькови Українець, теж сидить і страшно вигладає, а до дому не хочуть пустити.

Минулої неділі помер член і провідник нашої кооперативи і заступник війта в громаді, Микола Орнатський, побожний парафіянин. Видко, що заслужив собі ласки в Бога і честь у людей, бо як ховали в понеділок, то був дуже гарний день, сонце світило, і було дуже тепло й тихо. І відбувся дуже гарний похорон. Дуже гарно провадили до церкви, а з церкви ішло стільки народу на цвинтар, що оглянувшися на початку, не було видко кінця. Були свої люди і були з чужих сіл, бо покійний був усюди знаний. На переді йшло братство церковне, за братством ступали члени кооперативи в чвірках, за членами музика, за музикою високий караван, на котрім лежала домовина покійного. Той караван хлопці зробили такий високий на санях, щоби всі люди бачили домовину. За караваном ішов священик, за ним інші співаки, а далі люди. Все йшло тихо й поважно та помаленько, нога за ногою. Було прощальне слово від священика на подвірю, а на цвинтарі мав промову Петро Зварич. Коло каравану були обидва коні карі, позаплітувані в коси, а в косах були чорні застяжки. Вели їх два козаки: один з одного, а другий з другого боку. На читальні вивісили чорний прапор. Дівчата вплели два вінки. Один несли члени. На ленті були золоті букви з написом: Дорогому Провідникови. Другий вінок несли хлопці. На тім теж був напис, але як вже не годна була перечитати, що там було видрукувано.

Причина.

— Тату, чому чемпіони все перед змаганням подають собі руку?

— Бо по змаганнях один із них не міг би й підняти руки.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СІМ ХОРІВ! 300 СПІВАКІВ!

ЗЄДИНЕНІ УКРАЇНСЬКІ ХОРИ З ОКОЛИЦІ НЮ ЙОРКУ

уладжують

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

музичних творів нашого славного композитора
п. МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1934 РОКУ

в ST. MARY'S SCHOOL AUDITORIUM,
CORNER SOUTH BROAD AND SOUTH ST. (НАПРОТИ HIGH SCHOOL),
ELIZABETH, N. J.

Початок в годині 4-тій пополудни.

Дохід призначений на повне видання музичних творів М. Гайворонського.

Вступ 75 і 50 центів. Діти від 6—14 літ 25 центів.

Скрипкове сольо відіграе панна Любка Каськів. — В сольо співах виступлять п-на Марія Ґела, сопран; п. Павло Яцко, тенор і п. Петро Ординський, баритон. В Гамалії соля: тенор п. Мих. Фатюк, бас-баритон п. Гр. Шустикевич. Деклямує п. В. Савіцький.

Дірігентка жіночого хору п-на МАРІЯ ҐЕЛА. — Дірігент хорів п. МИХ. ЯДЛОВСЬКИЙ. — Акомпаніямент пяна п-ні МАРІЯ ШУМЕЙКО.

Хто з нас не знає або не чув творів п. Гайворонського? Сих творів є ще багато, але не друкованих, бо нема защо, тому ціль тих концертів зібрати фонд на видання всіх тих творів. Комітет учителів з околиці Ню Йорку взявся за це діло і просить загал о поміч. Прийдіть всі на концерт, а не пожалуєте. Наші співаки прекрасно співають сей концерт.

Елізабет є найдальше висуненою місцевістю від Ню Йорку, тому сподіємося, що зі всіх місцевостей, як: Linden, Rahway, Perth Amboy, Carteret, Plainfield, Bound Brook, Manville, Raritan і зі всіх інших, являться на концерті. Наша галя містить 1,200 крісел, а сцена на 400 співаків. Тому дуже щиро запрашаємо всіх Українців з цілої околиці. Покажім, що ми патріоти, покажім, що ми любимо і шануємо заслуженого нашого славного українського композитора п. Михайла Гайворонського.

Користаймо, бо другий раз така оказія не трафиться. Так всі до побачення на концерті! — **Комітет.** 48,51-2

Тікети на Великий концерт дня 4. березня ц. р. в Elizabeth, N. J., можна дістати:

1) Ukrainian National Home, 214 Fulton St., Elizabeth, N. J., Mr. Michael Hrynyshak, Manager.
2) Charles Lefchick, 48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.
3) George Kartychak, 115 Elizabeth Avenue, Elizabeth, N. J.
4) Michael Kornas, 805 South Street, Elizabeth, N. J.

PERTH AMBOY, N. J.

1) Ukrainian National Home, 760 State St., Theo. Pizniak, Manager.
2) John Waverchak, 782 State Street.

CARTERET, N. J.

1) John Kleban, 569 Roosevelt Street.
2) Walter Wadik, 116 Sharat Street.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

БРУКЛИН, Н. Й.

На боєву акцію.

Заходами відділу 43 ОДВУ заплановано Свято Героів у неділю, 18. лютого 1934, на котрім зібрано жертви на визвольну боротьбу на суму $40. По відтягненню розходу в сумі $3.90 вислано до краю через Обеднання на призначену ціль $36.10. Жертви зложили слідуючі по $1: о. А. Лотович, А. Глушко, К. Когут, Н. Джурин, Гр. Волічинський, Гр. Паґут, І. Паґут, І. Сенько, Ю. Павчак, М. Костів, В. Савіцький, М. Турко, В. Курило, П. Малицький, М. Древняк, М. Завалюк, І. Пачковський, Н. Завалюк, А. Федоришин, Д. Сметанюк, Т. Карплюк, В. Галась, М. Кіт, Д. Кмита, С. Канюка, А. Гавришко; М. Баглай 80 ц.; П. Дубовецький 50 ц. — Дрібними датками зібрано $11.95. — Разом $40.

М. Баглай.

В осінній мрячний день кілька волокитів ідуть лісом. Стрінув їх побережник і каже поважно:

— Слухайте, хлопці, щоби вам не прийшло до голови ломити гилля, бо я мусів би вас порядно прогнати!

— Не журіться! Ми маємо з собою пилку!

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $25, котрі мені стали великою помічю у моїм тяжким положенню. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Ева Беньо,
членниця від. 292 У. Н. С.

—o—

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені допомоги в сумі $35, котрі стали мені великою помічю у моїй недузі. Також дякую місцевим урядникам за їх труд. Бажаю У. Н. Союзови якнайкращого розвитку. Хай моя подяка буде осторогою для тих, котрі ще не належать до У. Н. Союза, бо У. Н. Союз є нам батьком і опікуном.

Антін Федорович,
Клівленд, О.

На кораблі.

Жінка (до чоловіка): — Не знати, чи тут на дні моря є який затоплений скарб?

Чоловік: Напевно нема, одначе був би там, як би ти, дорогенька, втопилася!

—o—

Коли правдива є приповідка, що любов іде через жолудок, то зіпсований жолудок повинен би бути першою перешкодою до щасливого подружа.

„ЛЮЧІЯ ДІ ЛЯМЕРМУР" НА РАДІО.

Заходами власників цигареток Локі Страйк передаватимуть через радіо цеї суботи, 3. березня, в год. 1:50 пополудні, злучені компанії NBC WEAF-WJZ з Метрополитен Опера Гавзу популярну оперу Ґастона Доніцеті „Лючія ді Лямермур". Ця опера основана на повісти Волтера Скота „Наречена з Лямермур". Подія відбувається в Шотляндії при кінці XVI. століття.

Едгар з Рейвенсвуд і Люція з Лямермур покохались, не зважаючи на смертельну ненависть їх родини. З тої причини вони стрічаються в тайні. Лорд Генрик Аштон, брат Люції, шукає по гаю якогось чоловіка, котрий волочиться в його посілости. Його повірник Норман піддає гадку, що тим чоловіком є мабуть Едгар, котрий виратував Люцію від нападу розлюченого бика. Балакучий Норман натякає теж на кохання молодої пари, яка сходиться на побачення в гаю. Аштон заприсягає пімсту.

В парку біля замку Люція в товаристві служниці Аліси ожидає Едгара. Він повідомляє її, що мусить їхати до Франції, але передтим хотів би зійтися з Аштоном і покласти кінець ненависти обох родин. Люція, знаючи завзятість свого брата, відраджує йому це. Вони заприсягають собі вічну любов і розходяться.

Аштон, бажаючи поліпшити свій маєтковий стан, сватає Люцію за багатого лорда Артура Буклява. В його руки попадають листи Едгара до Люції. Він підроблює письмо Едгара і на підставі того письма доказує своїй сестрі, що Едгар її зводить. Люція, глибоко вражена, годиться нарешті подружити Буклява.

На весілля зійшлося все околичне лицарство. Коли Люція підписує шлюбні папери, вбігає на салю, з витягненим мечем, Едгар. Аштон і Едгар кидаються на себе з мечами, але їх розброюють. Лорд Генрик домагається виснення цього нападу на його дім і показує шлюбний контракт. Розгніваний Едгар проклинає Люцію та її родину і вилітає з салі.

Між Едгаром і Аштоном мається відбути двобій, але Люція не видержує того всього горя і божеволіє та вбиває свого мужа Артура. Винуватий брат утікає. Коли Едгар виходить на кладовище, щоби там з Аштоном поєдинкуватися, здибає похоронний похід, який впроваджує тіло помершої Люції до гробу. Едгар впадає в розпуку і прошибає своє серце штилетом.

В суботішній опері виступають: Люція — Лілія Понс (світової слави французька сопраністка); лорд Генрик Аштон — Джузепе Де Люка; Едгар — Ніно Мартіні; Артур — Альфіо Тедеско; Раймонд — Леон Ротієр; Аліса — Ельда Веторі; Норман — Анджельо Бода. Оперу співатимуть по італійськи. Дириґує Вінченцо Белеца. (Огол.)

Щасливе подружє.

— А то знаєте, ці Козарчуки з другого поверха, то щасливі люди. Він є нічним сторожем, а вона ходить спрятувати та прати за дня. Вони, як рік довгий, навіть не бачать одно одного!

—o—

Облекшуюча обставина.

Судя: Ви вкрали жіночий байсикел. Що можете сказати на це?

Обвинувачений: Прошу всесвітлого суду взяти під увагу, що я на ньому й так не міг би їздити!

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

THE PEN PAL COLUMN

Well, everybody, here's the third pen pal column and its looks like there will be a few more. The way the letters poured in was surprising. I am indeed happy to see that so many of you have responded so enthusiastically and hope to receive more letters. Here are the names and addresses of those whose letters have reached me soon enough to appear in this week's "U. W.":

Miss EMILY KASHALABA, 402 Monroe St., Passaic, N. J., is 5 ft. tall, has wavy brown hair and brown eyes. She attends high school and has graduated Ukrainian Grammar School. She has also attended Ukrainian High School. She would like to hear from boys and girls who take interest in the outdoors, pets, various sports and Ukrainian matters. She hopes everyone writes to her. Age 14.

Miss MARIE DEMKO, 5144 So. Campbell Ave., Chicago, Ill., who has blonde hair and grey eyes, and is 5 ft. 4 in. tall, is a junior at high school and is a member of several Ukrainian clubs and societies. She would like to hear from those interested in sports, handwork and (if possible) chemistry. Age 15.

Miss ROSALIE MELNYK, 5245 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill., who has brunette hair and brown eyes, and is 5 ft. 3 in. tall, belongs to several Ukrainian clubs and is a high school student. She wants pen pals who go to high school and are interested in music and handwork. This includes boys and girls. Age 16.

Miss GLORIA ZALOPANY, 35 Olmstead St., Cohoes, N. Y., who takes piano lessons, is interested in things concerning Ukraine and Ukrainians. Age 16.

Miss NATALIE LUZHAK, 14 Lewis Ave., Jersey City, N. J., guarantees to answer all letters. Age 16.

Miss MARY TURCZYNSKA, 412b St. Paul's Ave., Jersey City, N. J., guarantees to answer all letters. Age 16.

WALLACE SHESKA, 1832 Washington Ave., Northampton, Pa., who is 5 ft. 5 in. tall, weighs 130 lbs. and is a sophomore at high school, would like to hear from those interested in all sorts of sports Age 16.

Miss STELLA ZOMBRA, 1503 No. 13 St., E. St. Louis, Ill., who has light hair, brown eyes, and is 5 ft. 3½ in. tall, wants every one to take a chance and write her a letter. Age 17.

MICHAEL ILKO, 517 West Jefferson St., Philadelphia, Pa., is 5 ft. 6 in. tall and is interested in aeronautics. Age 17.

Miss JANE PASTUCH, R. F. D. No. 2, East Syracuse, N. Y., who is 5 ft. 3 in. tall, and has brown hair and eyes, is interested in obtaining Ukrainians as pen pals. She will answer all letters. Age 17.

Miss ANNE BABICH, 424 Pine St., Ambridge, Pa., who has blonde hair and blue-green eyes and is 5 ft. 5 in. tall, is interested in everything from "A" to "Z". She is a high school graduate. Age 18.

PETER DJOWIN, 24 Ridge St., Hastings-Upon-The-Hudson, N. Y., who has blonde hair and blue eyes and is 5 ft. 6 in. tall, says that anyone writing to him will not be disappointed. Age 18.

Miss ANN BENDARSKI, R. F. D. No. 2, East Syracuse, N. Y., who is 5 ft. 3 in. tall, weighs 118 lbs., and has brown hair and dark-brown eyes, is interested in movies, music, dancing and all kinds of sports. She is a member of an orchestra and her hobby is music. Age 18.

STEPHEN TURCZYNSKI, 412b St. Paul's Ave., Jersey City, N. J., guarantees to answer all letters. Age 18.

JOHN SWIDRYK, 406a St. Paul's Ave., Jersey City, N. J., is interested in all forms of athletics and dancing. Age 18.

Miss MARY TOMCHUK, 274 Manhattan Ave., Jersey City, N. J., would like to hear from other young people and guarantees that every letter will receive a prompt reply. Age 18.

STEPHEN SOPETH, 1301 Buchanan St., N. E., Minneapolis, Minn., who has brown hair and eyes and a good disposition, is greatly interested in art, camping, hunting, and fishing. Steve is also interested in Ukrainian clubs. Age 19.

MICHAES D. SOCACH, 149 Avenue A, New York City, who has brown hair and eyes, is willing to exchange ideas with any Ukrainian. Age 19.

MICHAEL KLEIST, 9 West 28th St., Bayonne, N. J., who is of Polish descent, has been associating with Ukrainians as far back as he could remember. He seems greatly interested in things Ukrainian. He promises to answer all letters sent to him. Age 19.

Miss RITA C. CARNER, 49 West 4th St., Bayonne, N. J., who is of Irish descent, is intensely interested in Ukrainians. She has graduated from high school and has just entered Notre Dame Academy for girls. She associates with Ukrainian girls. Would like to have pen pals. Age 19.

Miss MARY L. ZLOCZOWSKI, 6339 Hanson, Detroit, Mich., is interested in clubs, dramatics, art, singing and light-hearted banter. Although Mary didn't state her age in her letter she prefers to hear from those who are "twenty and up." All are welcome.

Well, that's that. Are there any Ukrainians in California beside Miss Anna Sten? If there are please write to me and get your name in this column. It seems that the "U. W." doesn't go farther than North Dakota. And you Ukes in Canada—not even one of you wrote in for pen pals. What's the matter? (Perhaps its so cold in Canada that the ink froze and the Ukes living there could't write even if they wanted to).

I'm expecting to hear from ALL of you this time. Don't disappoint me and write promptly.

THEODORE LUTWINIAK,
172 Pavonia Avenue
Jersey City, N. J.

THE SPORT WHIRL

UKRAINIAN BASKETBALL TEAM OF CHICAGO

The Ukrainian Holy Trinity Team of Chicago on February 17, 1934 defeated the Nebo Lutheran at the Y. M. C. A. by a score of 28 to 19, the lotter putting up a big fight throughout the game.

Capt. W. Cowel and J. Woji played a great game, the former sinking 2 field goals and free throws, the latter sinking 3 field goals. Gene Wolk showed his usual splendid defensive work.

W. DREWNICKY.

ANSONIA VICTORY

The Ukrainian Youths of Ansonia defeated the Polish Red Devil (the best Polish Midget team in the Naugutuck Valley) 56—46 at the Ukrainian Hall on High St. Ansonia, Conn., Saturday afternoon, February 17, 1934. The referees were: S. Korotash and Russell Korolysyn. We have played 4 games and won them all.

All Ukrainian Midget teams that wish to arrange a game write to George Koncevich, 44 Francis St., Ansonia, Conn. or Volmar Mereshchak 8 Mary St., Ansonia, Conn.

UKRAINIAN YOUTHS

	Goals Field	Fouls	Points
J. Shuron, rg.	2	—	4
W. Mayko, lg.	1	—	2
Demchak, c.	6	1	13
J. Korotash, lf.	9	1	19
J. Brochisky, rf.	5	—	10
G. Koncevich,	2	—	4
Bill Shuron,	1	—	2
V. Mereshchak,	1	—	2
Totals	27	2	56

Yours truly,
VOLMAR MERESHCHAK,
Member of U. N. A.

CHESTER "UKRAINIANS" WIN

The Ukrainian Basketball team of Chester, Pa., defeated the fast stepping Perth Amboy Ukrainians on February 18, 1934, by the score of 44—22, before the largest crowd ever to witness a basketball game this season.

Milt Linaka was the scoring ace of the evening when he sunk seven field goals and four foul tries for a total of 18 points. The game was featured by fast passing and accurate shooting by the Ukrainians, as the score at half time intermission stood 24—7 in favor of the Ukrainians of Chester. Captain Dowbenko played a great floor game as well as accounting six points for his team mates. Brewater and Brennan also featured in the scoring.

The Ukrainian Reserves won by a score of 35 to 30.

The Ukrainians won the championship of the Delaware County League last year and hope to get it this year too.

After the game a dance followed and the music was furnished by Michael Tyman and his orchestra.

Yours truly,
MARY PASTERNAK,
Chester, Pa.

UKES TROUNCE POLES

The Binghampton Ukes defeated the Saint Stanislaus, a Polish team, in a thrilling game. This is the second time the Poles have been trounced. The first time the score was 18 to 14. This time the score was 44 to 39.

UKES

	Goals Field	Fouls	Points
Pankovic, f.	4	5	13
E. Pitel, f.	4	1	9
A. Sandowitz, c.	5	0	10
J. Pitel, g.	0	0	0
Kocan, g.	0	0	0
Silvanic, g.	6	0	12
Totals	19	6	44

Yours truly,
FRANK PINDZOLA, Mgr.

WE WONDER

What's this world coming to?
I'm wondering, arn't you?
It's harder today to make our way
Than in the world of yesterday.

We must keep reaching, plodding on,
To attain that goal looming beyond;
More difficult the task once begun,
Yet greater the joy we have won.

To make this risky game of life
Something more than a game of strife,
We Ukrainians all must join, and play our part,
With all our souls, and all our hearts.

MARY GOY.

A RECENT LETTER FROM UKRAINE UNDER SOVIET.

„Dilo" (a Ukrainian newspaper of Lviw, Western Ukraine) of February 3rd, 1934, prints a letter received from Ukraine. The name of the writer and the address are in the possession of "Dilo". The letter is dated January 7th, 1934. The letter says:

"Merry Christmas to you dear sister and all the family. After those long years that passed so quickly I wish to write to you and tell you that we are all still living up to now, but passed through very hard times, especially in the spring-time of 1933 during which there was a terrible famine in Ukraine.

"People died from starvation and in our village of 1,005 houses more than 3,000 died.

"They ate each other and dead children were eaten—a terrible sight. One could not go by night into the neighbouring village because he or she ran the risk of being killed, and people who were killed were eaten and sausages made of them and sold in the market.

"All the dogs and cats were eaten. Very seldom does one see a dog or a cat in the village.

"For this year from the Collective Farms they allotted for one working day, two kilograms of bread, wheat or rye; and in this way those who have 100 working days receive 200 kilograms. It is difficult to live if one has a big family. Death from starvation is again predicted.

"The taxes are very high... People give up their houses and flee from Ukraine. A good house can be bought for twenty to thirty roubles. Life is very hard in our collective and if somebody steals one or two kilograms of bread, for such a theft he must spend five or six years in prison and is deported from Ukraine.

"I cannot write any more. Greetings to you all for this Xmas."

The above is only example of many similar letters which space prevents reproducing in full. For instance, "Dilo" (Lviw) of January 26th, 1934, published an interview with an American journalist who confirmed that the famine in Ukraine was terrible and gave gruesome details.

THE WIND

It's the wind that I fear
On a dark stormy night
And the sounds that I hear
Seem to add to my plight.

It's those low ghostly moans
From the depths of the night
Which cause me to groan
And to shiver with fright.

I sit by the firelight
All shaky and seared
Just seeing that night
With its horrors all bared.

MARY SARABUN,
Bridgeport, Pa.

Cousin Alex—Ben, I like girls that are good looking and dumb.

Cousin Ben—Why that way?

Cousin Alex — Good looking enough to please me and dumb enough to take me.

ALEX OLEXEN,
Lorain, Ohio.

"STICK TO IT"

Robert Fulton Years ago
Said he'd make the steamboat go
And stuck to it.
Robert's friends began to jolly,
Called the steamboat Fulton's folly,
But the darn thing went, by golly
He stuck to it.

These words, years ago, were made, as all knew, in fun of Robert Fulton. We have studied about the steamboat made by Fulton and also how after his first failures he refused to let his friends discourage him. As the saying goes. "Try, try again," Fulton tried again. This time he succeeded. His friends, especially those who first made fun of him, were the first to congratulate him, saying they knew he could do it. Fulton took their congratulations good naturedly, but in his heart he did not forget what took place before his steamboat was a success.

Now we have a chance to show if we can "stick to it." Our parents have already shown us that they can "stick to it," by winning freedom for Ukraine in 1918. Now it is up to us, the young folks, to show whether we can follow in the footsteps of our parents. Perhaps it would be well for many of us if we could. Ukraine, which is now the center of the world's interest, is the country for which we should "stick to it."

Now is the time to show that we can "stick to it" by organizing ourselves, throwing out petty jealousies, and by not letting religion interfere with our plans of "sticking to it." It has been said many times and it will be said many times more before we young folks realize it is up to us to "stick to it." It is up to us for the simple reason that we are the ones to have American friends to whom we can help broadcast our troubles. We are the ones who go to school and when in English class we are told to write a story, why not write about Ukraine? We are the ones who can write to American Newspapers. We are the ones who should act and help spread among our American friends the news of the misery and suffering that our brothers and sisters are going through. Why leave everything to our parents? Remember, they are not as young and spry like they were years ago. So, to the young folks and to the older folks, who want to help their beloved nation, remember the words, "STICK TO IT."

SOPHIE FELLO,
188 Bergen Ave.
Kearny, N. J.

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ

(57)

„Як наші спроби поведуться щодо брашця", говорив король до своїх двораків, „то це ще нішо супроти того, що буде далі. Потім ми обернемо засаду, про яку ми говоримо. Як ми видержимо при тому, то нас жде великий успіх. Колись до цього прийде. Тоді ми зреволюціонізуємо всіх малих людей, тоді з сотнею людей підемо на здобуття всього світа". Тут король нагло звернув увагу на Тарзана та дивився на нього уважно довгий час.

„З якого міста ти походиш?" — спитав король Тарзана. „О, всеславний", відповів провідник дружини, „цей бідака не говорить". „Не вимовляє нічого, крім „но"? — спитав король. „Не вимовив ще звука, відколи його взято в полон, володарю людей", відповів жовнір. „Ми віримо, що він один з Зерталякольолів", король говорив, приглядаючись Тарзанови ще ближче. „Він не має рис Зерталякольолів", говорив задуманий. „Він не має ух, які мають німаки, і його волосся не таке".

„Бачите, як син науки скоро ловить річи", сказав один з двораків. „Це чудово!" Король, вдоволений з цеї похвали, говорив далі: „Його тіло не має такої форми, яку мають їх тіла. Його голова має таку форму, що могла би збирати знання та що в ній міг би функціонувати розум. Ні, він не може бути з печерних людей". „Чудово!" — крикнув Гофольозо, один з двораків. „Елькомоельгаго, наш король мудрости, все має слушність". „Навіть найдурніший з нас може легко тепер бачити, що він не походить з Зерталякольолів".

У цій хвилі звявився ще один вояк. „Королю", він сказав, „твоя дочка, княжна Джанзара, прийшла та хотіла би бачити дивного раба з Троганадальмакусів. Вона просить королівського дозволу ввійти". „Приведи княжну до нас", сказав король. Вона мусіла ждати десь недалеко та мусіла чути ці слова, бо ледви король їх сказав, коли вона звявилася на порозі в товаристві двох молодих дам двору, за якими стояли кілька узброєних вояків.